

nisation. Til formelle konflikter knytter sig således umiddelbart »mixturen«, stillingsbeskrivelse. Til reelle konflikter kan måske anvendes midler som opgørelse af afdelingsoverskud o. l. indenfor regnskabsvæsenet. Til pseudokonflikter knytter sig umiddelbart systemanalyser m. v.

Bogen kan på sine knapt 100 sider naturligvis ikke give en udtømmende behandling af emnet. Den giver imidlertid en god indføring i et vanskeligt tilgængeligt stof og er derfor straks fra udgivelsen optaget som obligatorisk lærebog ved specialstudiet i organisation. Den vil utvivlsomt også kunne være meget inspirerende for folk i praksis.

Flemming Agersnap.

Edward L. Wallace, **Management Influence on The Design of Data Processing Systems**, Division of Research Graduate School of Business Administration Harvard University, Boston, 1961, 259 s., Dollars 3.00.

Dette Harvard Studium, som er bygget op over et case, er en meget detaljeret analyse af planlægningsfasen for installering af EDB. Der er tale om et integreret oplæg, hvorfor lager- og produktionssystemer også er behandlet, ganske vist meget sporadisk. Hovedvægten ligger på ledelsens afgørelse af valg af EDB anlæg, et systemoplæg, og af de menneskelige relationer, der knytter sig til introduktionen af disse omkalfatrende ændringer i organisationen. Den information, der ligger i bogen, vil være relevant for adskillige danske virksomheder i denne planlægningsfase.

Erik Johnsen.

Pou Nyboe Andersen m. fl., **Det sovjetiske samfund**, Det Dansk Forlag, København 1963, 240 sider.

Denne bog er resultatet af arbejdet i en studiegruppe, der har været ledet af professor Nyboe. Gruppens øvrige medlemmer har været cand. polit. Sven Aahling-Thomsen, stud. mag. Wilhelm Christ-

mas-Møller, stud. mag. Rolf Dorset, cand. merc. Poul Høj, cand. polit. Peter Ilsøe, mag. scient. Per Kongstad, cand. polit. Reinhard Lund, cand. polit. Preben Nielsen, cand. polit. Arne Slynghborg og cand. polit. Poul Sveistrup. Trods de mange kokke er bogen som helhed velkrevet. Man kan gætte på, at det er lederens tydelige og klare pen, der har fået lov at præge fremstillingen. Af hensyn til fremtidige udgaver skal dog bemærkes, at der er for mange lange opremsende sætninger og i hvert tilfælde én sætning, der gør ondt i hovedet, side 177: »Allerede på dette tidspunkt var tvungen voldgift dog indført; men det var næsten umuligt, at det skulle ske imod fagforeningerne.«

Forklaringen på disse formelle mangler er bogens meget betydelige fortjeneste: Man får på et begrænset antal sider et væld af oplysninger om Sovjet og udviklingen siden 1917. Der berettes på saglig og nøgtern måde om magtens opbygning, plansystemets virkemåde, den økonomiske vækst og befolkningen. Den almindelige beskrivelse uddybes ved specielle afsnit om hovederhvervene, om sociale forhold og det enkelte menneskes stilling. Bogen slutter med at pege på udviklingstendenserne ind i fremtiden. Forudsætter man stort set politisk status quo vil Sovjet ikke blot i levestandard, men også i økonomisk system nærme sig de vestlige forhold.

Nogen egentlige fejl i det beskrivende materiale har det ikke været muligt at finde, men der er tabeller helt uden kildehenvisninger. Derimod kan man jo altid overfor et så omfattende emne komme med bemærkninger om, hvad man selv yderligere ville have medtaget. For det første mere historie – f. eks. 10 sider om Rusland i det tyvende århundrede, inden bolsjevikerne sejrer. Det ville så bl. a. være klarlagt, hvad det ikke er i denne bog, at vestmagterne spillede en væsentlig rolle ved invasionskrigene omkring

nisation. Til formelle konflikter knytter sig således umiddelbart »mixturen«, stillingsbeskrivelse. Til reelle konflikter kan måske anvendes midler som opgørelse af afdelingsoverskud o. l. indenfor regnskabsvæsenet. Til pseudokonflikter knytter sig umiddelbart systemanalyser m. v.

Bogen kan på sine knapt 100 sider naturligvis ikke give en udtømmende behandling af emnet. Den giver imidlertid en god indføring i et vanskeligt tilgængeligt stof og er derfor straks fra udgivelsen optaget som obligatorisk lærebog ved specialstudiet i organisation. Den vil utvivlsomt også kunne være meget inspirerende for folk i praksis.

Flemming Agersnap.

Edward L. Wallace, **Management Influence on The Design of Data Processing Systems**, Division of Research Graduate School of Business Administration Harvard University, Boston, 1961, 259 s., Dollars 3.00.

Dette Harvard Studium, som er bygget op over et case, er en meget detaljeret analyse af planlægningsfasen for installering af EDB. Der er tale om et integreret oplæg, hvorfor lager- og produktionssystemer også er behandlet, ganske vist meget sporadisk. Hovedvægten ligger på ledelsens afgørelse af valg af EDB anlæg, et systemoplæg, og af de menneskelige relationer, der knytter sig til introduktionen af disse omkalfatrende ændringer i organisationen. Den information, der ligger i bogen, vil være relevant for adskillige danske virksomheder i denne planlægningsfase.

Erik Johnsen.

Pou Nyboe Andersen m. fl., **Det sovjetiske samfund**, Det Dansk Forlag, København 1963, 240 sider.

Denne bog er resultatet af arbejdet i en studiegruppe, der har været ledet af professor Nyboe. Gruppens øvrige medlemmer har været cand. polit. Sven Aahling-Thomsen, stud. mag. Wilhelm Christ-

mas-Møller, stud. mag. Rolf Dorset, cand. merc. Poul Høj, cand. polit. Peter Ilsøe, mag. scient. Per Kongstad, cand. polit. Reinhard Lund, cand. polit. Preben Nielsen, cand. polit. Arne Slynghborg og cand. polit. Poul Sveistrup. Trods de mange kokke er bogen som helhed velkrevet. Man kan gætte på, at det er lederens tydelige og klare pen, der har fået lov at præge fremstillingen. Af hensyn til fremtidige udgaver skal dog bemærkes, at der er for mange lange opremsende sætninger og i hvert tilfælde én sætning, der gør ondt i hovedet, side 177: »Allerede på dette tidspunkt var tvungen voldgift dog indført; men det var næsten umuligt, at det skulle ske imod fagforeningerne.«

Forklaringen på disse formelle mangler er bogens meget betydelige fortjeneste: Man får på et begrænset antal sider et væld af oplysninger om Sovjet og udviklingen siden 1917. Der berettes på saglig og nøgtern måde om magtens opbygning, plansystemets virkemåde, den økonomiske vækst og befolkningen. Den almindelige beskrivelse uddybes ved specielle afsnit om hovederhvervene, om sociale forhold og det enkelte menneskes stilling. Bogen slutter med at pege på udviklingstendenserne ind i fremtiden. Forudsætter man stort set politisk status quo vil Sovjet ikke blot i levestandard, men også i økonomisk system nærme sig de vestlige forhold.

Nogen egentlige fejl i det beskrivende materiale har det ikke været muligt at finde, men der er tabeller helt uden kildehenvisninger. Derimod kan man jo altid overfor et så omfattende emne komme med bemærkninger om, hvad man selv yderligere ville have medtaget. For det første mere historie – f. eks. 10 sider om Rusland i det tyvende århundrede, inden bolsjevikerne sejrer. Det ville så bl. a. være klarlagt, hvad det ikke er i denne bog, at vestmagterne spillede en væsentlig rolle ved invasionskrigene omkring

1920'erne. Det må være væsentligt at gøre rede for, at den kommunistiske mistænksomhed mod Vest ikke *var* ubegrundet. Et andet eksempel på et område, hvor anmelderen ville være gået mere i enkeltheder, er beskrivelsen af transporten. Forskellen mellem Sovjet og Vesten med hensyn til vejudbygningen har altid været og er fortsat så betydelig, at dette antagelig er årsagen til, at Vestens almindelige levestandard ikke bliver indhentet i 1970. Som et tredje eksempel på et forhold, der burde være nærmere uddybet, skal nævnes Sovjets valutaproblemer. I forbindelse med en kommentar til tabel 11.8 om prissammenligninger mellem Sovjet og Danmark får man det indtryk, at der kan være en vis mening i den nuværende kurs, men det er vel tvivlsomt set i forhold til andre lande. Tabellens resultater synes iøvrigt overraskende i forhold til det indtryk, man måtte få ved et besøg i Moskva og Leningrad i 1962. Omregnet efter kurs var de russiske priser endnu højere for en dansker, end tabellen giver indtryk. Ved internationale sammenligninger af levestandards må man holde sig til, hvad arbejdskraften får i realgoder for sin indsats. Endelig savnes i forbindelse med kapitlet om de menneskelige problemer forbindelseslinier til litteratur og anden kunst. Kan man overhovedet sige Rusland uden at nævne Dostojevski? Studieguppen vil svare, at anmelderen ville gøre bogen dobbelt så stor. Lad mig så slutte med endnu en gang at fastslå, at der nu foreligger en længe savnet god og nøgtern bog om Sovjet-unionen, og da *The Economist* forleden dag gav udtryk for, at ingen – hverken inden for eller uden for Sovjet-unionen havde et egentlig kendskab til dette land, bortset fra nogle få amerikanske professorer, glemte det ansete tidskrift professor Nyboe Andersen, der bl. a. ved sin ledelse af dette arbejde har godtgjort, at han har begreb om Sovjet-samfundet.

Niels Banke.

C. Helkett, Opgørelse af den skattepligtige indkomst, oversigt over her i landet gældende ret og praksis, 8. ændrede og forøgede udgave ved Svend Christensen, Bent Kristensen, Erling Rimborg og Eigil Thielson, G. E. C. Gads Forlag, København 1964, 543 sider, 78 kr. (indbunden).

Denne nye og gennemreviderede og længe savnede udgave af dansk skatterets klassiker behøver ikke nøjere anbefaling. Den er nødvendig såvel som håndbog som lærebog. Den nye udgave er forøget en del, og afsnittene om driftstab og særlig indkomstskat væsentlig forbedrede. Forfatterne er så småt begyndt med litteraturhenvisninger til de nyeste tidsskriftsartikler. Man kan stærkt anbefale en fortsættelse og udvidelse af disse henvisninger, navnlig hvor opfattelserne divergerer. Systematikken er traditionel («arvet» fra gamle tider) og måske ikke altid lige heldig, men denne mangel afhjælpes til dels af et fyldigt stikordsregister.

Mogens Eggert Møller.

Raph M. Barnes, Motion and Time Study, Design and Measurement of Work, John Wiley & Sons, Inc., New York 1963, 739 s., 65 sh.

Professor Ralph M. Barnes' bog foreligger nu i 5. udgave og har forlængst placeret sig som klassiker indenfor tids- og bevægelsesstudier. Der er sket en vis å jour-føring af tekst og materiale, og bogen fremtræder efterhånden som en håndbog, hvor man kan finde svar på så godt som alle de fremgangsmåder, der efterhånden er udviklet indenfor området. Dette område er om ikke kommet i miskredit, så er dets betydning dog blevet indskrænket væsentligt fra tyverne og frem til nu, hvor man er af den opfattelse, at det ikke alene drejer sig om at anvende musklerne optimalt, men at arbejdsklima og alle de andre variable, man har opdaget i arbejds-sociologien, spiller ind på